

اعتراضات زیاد بودند و من باید مقاومت می‌کردم تا حل از خواندن یک کتاب غیردرسی را به دانشآموزان بچشانم. در ابتدای هر جلسه سعی می‌کردم ترس آن‌ها از خواندن کتاب را بریزم: «خواندن کتاب غیردرسی با خواندن کتاب درسی متفاوت است. نباید کتاب را حفظ کنید. مثل دیدن فیلم است. اگر می‌توانید کتاب را بخیرید، اگر نمی‌توانید از کتابخانه عمومی امانت بگیرید. کتاب را به هم قرض بدھید و...»

دانشآموزان وقتی دیدند موضوع جدی است، کم کم مجاب شدند کتاب بخزنند و بخوانند. بعضی همچنان در برابر این تغییر مقاومت می‌کردند.

دو ماه به پایان رسید. زودتر به کلاس رفتم. دوربین کوچک خودم را آماده کردم و منتظر ماندن آن‌ها به کلاس بیایند. برای آرامش دادن به بچه‌ها گفتم: «هر کس کتاب را خوانده، نمره کامل می‌گیرد. در ضمن فیلم‌برداری برای افزایش اعتماد به نفس شماست. نوع حرف‌زن مهم نیست، بلکه خود حرف‌زن مهم است. درباره هر کتابی که خوانده‌اید، هر طور که می‌خواهید حرف بزنید.»

دوربین را روشن کردم. نفس در سینه‌هایشان حبس شده بود. اولین دانشآموز کتاب «کشتی پهلوگرفته»، نوشته سیدمه‌هدی شجاعی را خوانده بود. ۱۰ دقیقه در مقابل دوربین صحبت کرد خیلی خوب حرف می‌زد. گاهی اشک از چشمانش جاری می‌شد. در پایان صحبت‌هایش تشویقش کردم و بچه‌ها هم کف زدند.

جلسه کتاب خوانی آنقدر جذاب شد که دانشآموزان بیش از پنج دقیقه برای صحبت وقت می‌خواستند. ارائه کتاب دو جلسه طول کشید. وقتی ارائه آخرین دانشآموز تمام شد، شیرینی پخش کردم. حلوات کتاب خوانی با شیرینی ممزوج شد.

سال بعد توانستم هشت کلاس و حدود ۲۵۰ نفر را در این طرح شرکت بدهم. خواندن یک کتاب در هر نوبت ضروری بود و اگر کسی کتاب دیگری می‌خواند، نمره بیشتری می‌گرفت.

اکنون ما یک «برند» داریم. «پویش کتاب خوانی دیبرستان امام علی (علیه السلام)» و هر سال با دانشآموزان کتاب می‌خوانیم، نقد می‌کنیم، فیلم می‌گیریم و لذت می‌بریم.

این گونه ما بدون تحمیل هیچ هزینه‌ای به مدرسه، در سال ۹۶-۹۷ با حضور ۲۵۰ دانشآموز ۷۵۰ کتاب و در سال ۹۷-۹۸ با حضور ۳۰۰ دانشآموز تعداد ۱۰۱۶ کتاب خواندیم. این رقم در سال تحصیلی ۹۷-۹۸ به ۱۲۰۰ جلد کتاب رسید.

شاید بپرسید چگونه متوجه می‌شوم بچه‌ها کتاب را خوانده‌اند؟ او لا اصل بر اعتماد است و اگر در موارد محدودی شک کنم، فقط یک سؤال از شخصیت‌ها یا وقایع داستان می‌پرسم تا معلوم شود کتاب را خوانده است یا خیر. اگر هم دانشآموزی کتاب را نخوانده باشد، فرستم دوباره‌ای به او می‌دهم. من توانسته‌ام ترس دانشآموزان را از کتاب خوانی بریزم. آنان می‌دانند که کتاب خواندن جزئی جدنشدنی از فرایند درس است.

یکی از رسالت‌های معلم، زمینه‌سازی برای مطالعه کتاب‌های غیر درسی است. این عمل می‌تواند هم به تعمیق یادگیری کتاب‌های درسی کمک کند و هم علاقه آن‌ها را به مطالعه افزایش دهد. لذا طرحی را آماده و دو کلاس را به عنوان «نمونه» انتخاب کردم. دانشآموزان را درباره طرح توجیه کردم: «شما در هر نوبت دو نمره برای درس دین و زندگی خواهید داشت. نمره پایانی که با متحahn نوبت اول کسب می‌کنید و نمره مستمر که متشکل از فعالیت‌های شما در طول سال است. نوبسندگان کتاب دین و زندگی پنج نمره از ۲۰ نمره مستمر را به گفت و گو و مشارکت در فعالیت‌های گروهی اختصاص داده‌اند و من می‌خواهیم این نمره را هدفمند کنم».

ادامه دادم: «من فهرستی از بهترین کتاب‌ها، رمان‌ها و داستان‌های جذاب را منتخب کرده‌ام شما دو ماه فرصت دارید که یکی از کتاب‌ها را تهیه کنید و آن را بخوانید. در آذرماه کتاب خوانی شما را راستی آزمایی خواهیم کرد و اگر کتاب را خوانده باشید، پنج نمره را خواهید گرفت».

فهرست کتاب‌ها را روی تخته نوشتم و در انتهای فهرست هم تاریخ نقد کتاب را اعلام کردم: «تاریخ فیلم‌برداری از نقد کتاب، ۲۰ آذرماه ۱۳۹۴». حالا دیگر معادله سخت‌تر شده بود. آنان باید هم کتاب می‌خوانند و هم در مقابل دوربین کتاب را نقد می‌کرند. بعضی صدایشان را بلند کردند که: «آقا مانمی تونیم کتاب بخونیم»؛ «آقا قبلًا معلم‌ها به همه نمره ۲۰ می‌دادند»؛ «آقا ما اصلاً وقت برای کتاب خواندن نداریم»؛ «آقا یعنی چی می‌خواهید فیلم بگیرید؛ و ...».

حسین ھولو

دکترای تخصصی فقه و مبانی حقوق اسلامی

هر بار که به کلاس می‌آمدم، بانبوهی از بهانه‌های دانشآموزان مواجه می‌شدم. بهترین دانشآموز کلاس می‌گفت: «من از اول راهنمایی تا حالا کتاب نخوانده‌ام». دیگری می‌گفت: «آقا من حاضر چند تحقیق بنویسم، اما کتاب نخوانم».